
Verstild verleden (III)

door H. A. Hachmer

In deze aflevering belanden we bijna in Drenthe. We gaan naar Stadskaanaal-Gasselternijveenschemond, het leukste en langste postadres van Nederland. Op de afgebeelde ansicht zien we twee forse stellingmolens. De ansicht werd rond de eeuwwisseling uitgegeven.

Uiterst rechts zien we nog net de schipper en zijn vrouw in de zeel hangen. Er was blijkbaar geen geld voor de scheepsjager. Twee vrouwen en een kind kijken toe. Bij de rechtse molen doet zo te zien een stoommachine al flink zijn best, damp slaat uit het bijgebouw! We zien hier de maalderij van J. P. Kuipers. De molen werd in 1848 opgericht voor F. J. Doorbosch. Boven de ingang bevond zich een eenvoudige sluitsteen met de initialen F. J. D. en daaronder 1848. Bij de bouw van de molen werd volgens de overlevering gebruik gemaakt van een achtkant uit de Zaanstreek. De korenmolen is eind jaren '50 van de vorige eeuw nog korte tijd uitgerust geweest met een olieslagerij en een pelwerk. Begin deze eeuw verwierf J. P. Kui-

pers de forse molen. Kuipers pakte de zaken groots aan. Rond de molen verscheen een maalderijcomplex. Het geheel groeide uit tot de N.V. Elektrische Meelfabriek voorheen J. P. Kuipers. Voor de windkracht was geen plaats meer en de molen werd in maart 1938 gesloopt. Links zien we de in 1874 door Wiertsema uit Sappemeer gebouwde molen. Bij de bouw werd gebruik gemaakt van een achtkant uit Krommenie. De molen verving een in de nacht van 1 op 2 juli 1874 afgebrande voorganger. Kuipers gaf opdracht tot herbouw. Kuipers is inderdaad dezelfde Kuipers die we eerder tegen kwamen en zo bezat de familie vanaf het begin van deze eeuw twee voormalige Zaankanters. Op 24 december 1913 ging de molen

Een Ansicht van omstreeks 1900. Rechts de met zelfzwiching uitgeruste molen uit 1848. Op de gevel van het gebouw naast de molen staat geschilderd: Firma F.J. Doornbosch, Meelfabriek en Graanhandel. Links in de verte de molen van Kuipers, malende met zeilen. Collectie: H.A. Hachmer.

door brand verloren. De eigenaren zaten echter niet te wachten op herbouw. Ze bezaten immers al een compleet uitgeruste maalderij met voldoende opslagcapaciteit. De verzekering dacht er anders over. De penningen werden alleen bij herbouw uitgekeerd. Molenmaker De Graaf uit Zwolle kreeg de opdracht tot herbouw. Ook ditmaal werd gebruik gemaakt van een tweedehandsje. De molen van Schotanus uit Leeuwarden viel de eer te beurt. De molen heeft overigens nooit gedraaid en bezat zelfs geen stenen. In 1917 werd de "verzekeringsmolen" afgebroken. Eerkens uit Nieuwe Pekela mocht zich voor

f 2.025,- eigenaar noemen van de roeden, de as, en het puin. Of het achtkant nog is herplaatst is niet bekend.

De vooruitgang sloeg ook in dit stukje Nederland voor molens hard toe. De Groninger en Drentse Veenkoloniën zijn een molenarm gebied geworden.

